

že v době podání exekučního návrhu i v době povolení exekuce byly nemovitosti, na něž se vede exekuce, zapsány ve dvou vložkách, náležejících různým vlastníkům. Bylo by snad možno namítnouti, že se jediným exekučním návrhem exekuční řízení zjednoduší pokud se týká zlevní. Leč nelze přehlížeti, že různost účastníků na straně povinné přináší s sebou, že proti povolení exekuce i v dalším exekučním řízení budou po případě uplatňovány se strany jednotlivých dlužníků různé námítky, jejichž vyřizování bude mít v zápětí, že v exekučním řízení nebude lze postupovati proti všem dlužníkům stejnoměrně, o čemž svědčí i souzený případ. Takového komplikování se lze vyvarovati tím, že proti každému dlužníku bude podán zvláštní exekuční návrh, o němž bude již od počátku samostatně jednáno.

Čís. 16488.

Není-li ze zápisu zástavního práva vloženého pro číselně uvedenou pohledávku v tuzemské měně zřejmé, že o měně byla umluvena zlatá doložka, nelze přikázati věřiteli z nejvyššího podání za vydraženou nemovitost vyšší peněžitou částku připadající na jeho nárok ze zlaté doložky, odporují-li tomu zadní knihovní věřitelé.

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1937, R I 1211/37.)

Srov. rozh. č. 10643, 16192 Sb. n. s.

Na vydraženém domě č. p. 1307 v P., zapsaném ve vložce č. 1274 kat. území P., vázne podle notářských spisů zástavní právo jednak za pohledávku vymáhající věřitelky 591.000 Kč s 5¼ % úroky, 7 % úroky z prodlení a vedlejšími závazky do 65.000 Kč, jednak za pohledávání téže věřitelky 609.000 Kč se 7 % úroky, 7 % úroky z prodlení, ¼ % příspěvkem správním a vedlejšími závazky až do výše 65.000 Kč. K rozvrhu nejvyššího podání za vydraženou nemovitost přihlásila vymáhající věřitelka nedoplatek obou pohledávek s přísl. podle smluvené hodnoty 1 Kč = 44.58 mg ryzího zlata, tvrdíc, že bylo při poskytnutí zápůjčky ujednáno, že československou korunou se rozumí československá koruna v hodnotě stanovené opatřením Stálého výboru ze dne 7. listopadu 1929, č. 166 Sb. z. a n., t. j. 1 Kč rovná se 44.58 mg ryzího zlata, a že kdyby hodnota československé koruny klesla v době nějakého placení ze zajištěných zápůjček pod tuto míru, že bude povinnost při placení úroků, úroků z prodlení, amortisace nebo zbytku kapitálu stanovena opětně v Kč podle shora uvedené (v kursu 1 Kč rovná se 44.58 mg ryzího zlata vypočtené) zlaté hodnoty té částky, kterou jest platiti, a že rozdíl mezi vnitřní hodnotou československé koruny a shora stanovenou zlatou hodnotou, t. j. 1 Kč rovná se 44.58 mg ryzího zlata, musí býti od dlužníků zaplacen takovým způsobem, aby věřitelka v každém případě obdržela celou svoji pohledávku s úroky, úroky z prodlení a ostatním příslušenstvím v československých korunách v hodnotě zlata, sta-

novené a vypočtené opatřením Stálého výboru ze dne 7. listopadu 1929, č. 166 Sb. z. a n., t. j. 44.58 mg ryzího zlata za 1 Kč; pro stanovení hodnoty ryzího zlata jsou v první řadě rozhodující záznamy v Londýně. Proti příkázání přihlášených pohledávek podle ujednané zlaté hodnoty podal vydražitel odpor. Exekuční soud zamítl vydražitelův odpor a přikázal vymáhající věřitelce přihlášené pohledávky ze zápůjček podle zlaté doložky. Rekursní soud zrušil napadené rozvrhové usnesení a uložil soudu první stolice, aby po právní moci zrušujícího usnesení dále jednal a znovu rozhodl. Důvody: Pro nárok vymáhající věřitelky resp. pro rozsah uspokojení jejího nároku z rozdělované podstaty je rozhodující nikoli pohledávka, nýbrž právo zástavní, což vyplývá jak z ustanovení § 216 č. 4 ex. ř., tak z ustanovení § 14 knih. zák., podle nichž nevázne zástavní právo pro pohledávku číselně neurčitou, jejíž výše by byla závislá na budoucích a předem nepředvídaných okolnostech, dokonce již ne pro pohledávku, která by přesahovala co do jistiny částky shora uvedené, nýbrž pro určité peněžité pohledávky, tedy 591.000 Kč a 609.000 Kč mimo přísl., nehledě na jistotu za vedlejší závazky. Zápis zástavního práva za peněžitou pohledávku, která by nebyla číselně stanovena, nebyl by možný ani s hlediska § 14, odst. 1, knih. zák. O případ § 14, odst. 2, knih. zák. nejde. Již z toho, co uvedeno, vyplývá, že při rozvrhu nejvyššího podání lze přihlížeti co do jistiny a úroků pouze k těm částkám, pro něž podle pozemkové knihy vázne zástavní právo. Neprávem tedy první soud přihlížel v té příčině k zlaté doložce ve smlouvě obsažené a dospěl k částkám vyšším, než které byly kryty zástavním právem, jak se jevílo podle exekučních spisů a pozemkové knihy. Také z věcných důvodů nelze souhlasiti s prvním soudem, ježto zásada důvěry ve veřejné knihy, podle níž zadní zástavní věřitelé dali dlužníkům na jejich nemovitosti další zápůjčky, nedovoluje řešení opačné; jinak by pohledávka, ač byla určena v penězích, a přesto, že bylo pro číselně stanovenou peněžitou částku získáno zástavní právo, mohla přesahovati číselně určené částky, patrné z pozemkové knihy, na újmu zadních knihovních věřitelů, kteří dali zápůjčky v důvěře ve právnost knihovního zápisu, vyznačujícího maximální rozpětí předchozího knihovního zajištění. Z vyložených důvodů je souhlasiti s názorem rekursu, že částka, připadající ve prospěch vymáhající věřitelky ze zlaté doložky, připojené k smlouvě o zápůjčku, neměla býti přikázána vymáhající věřitelce v pořadí vymáhané pohledávky. Jinak však rekursní soud nesouhlasí s jeho právním názorem, že by zlatá doložka byla neplatná se zřetelem na ustanovení čl. I, odst. 3, zák. č. 25/1934 a § 1, odst. 5, zák. č. 262/1936 Sb. z. a n. Právili se v uvedených zákoných ustanoveních, že Kč, stanovená podle odst. 1 a 2, nahrazuje ve všech poměrech, které počítají s Kč, dosavadní měnovou jednotku v poměru 1:1, netýká se to, jak jasně vyplývá z důvodové zprávy (tisk č. 633 posl. sněmovny) úmluv tuzemských či mezinárodních, jež znějí na Kč, vyjádřené určitým obsahem zlata (rozh. č. 15714 Sb. n. s., stejně Sedláček: Právní praxe I., str. 81 a sl.). Odchýlil se tudíž nejvyšší soud od opačného názoru, obsaženého v rozh. č. 14920 Sb. n. s. a hájeného také částečně v litera-

tuře (Nebesář-Winternitz, Právo čs., roč. I., č. 1). Nebude tudíž závady, aby první soud přihlížel k dotčené zlaté doložce, ovšem jen potud, pokud stačí jistota za vedlejší závazky u obou pohledávek vymáhající věřitelky, nikoli však v pořadí pohledávky. Při tom ovšem musí míti zřetel na obsah zlata v československé koruně podle úpravy zákona č. 262/1936 Sb. z. a n., tedy obsah 31.21 mg. Ježto první soud vycházející z jiného právního názoru, nejednal o dalších nárocích, o které tu podle názoru rekursního soudu jde, protože podle toho, co bylo řečeno, rozdělovaná podstata nebude vyčerpána pohledávkou vymáhajícího věřitele, bylo napadené usnesení zrušeno a na prvním soudě bude, aby ve smyslu ustanovení § 212, odst. 2, ex. ř. dále jednal o dalších nárocích, které by mohly míti význam, a znova rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhající věřitelky.

D ů v o d y:

V otázce významu zlaté doložky a jmenovitě významu příslušného knihovního zápisu jest uznati stanovisko rekursního soudu za správné. Nejde tu o vzájemný poměr mezi smluvci anebo mezi jejich nástupci, nýbrž běží o zájmy třetích osob na smlouvě nezúčastněných, to jest zadních knihovních věřitelů. Nelze pochybovati o tom, že hledíc na potřebu právní jistoty u hypotekárních úvěrů, jest právě k ochraně jejich zájmů určen zvláštní předpis § 14 knih. zák. Jde o předpis formálního práva a proto musí býti striktně vykládán. Proto správně uvádí rekursní soud, že vůči zadním věřitelům jest rozhodující stav, jaký se jevil podle zápisu v pozemkové knize, na který se smí další věřitel právě se zřetelem na zvláštní předpis § 14 knih. zák. spolehnouti jako na rozhodující pro číselnou výši dluhu a rozsah zástavního práva, za nímž následuje. Podle knihovního výtahu není u příslušných položek C 77 a 81 v knihovním zápisu žádné zmínky o zlaté doložce, nýbrž jsou tam číselně uvedeny jak pohledávky co do jistiny, výše úroků a také číselná výše vedlejšího příslušenství, a to v tuzemské měně Kč bez jakéhokoli dodatku o měně, Za toho stavu nebylo tu pro zadní věřitele popudu k tomu, aby před poskytnutím úvěru nahlédli také do sbírky listin. V souzeném případě by padalo na váhu ještě také to, že hledíc na doložku, jak jest uvedena v přihlášce a v rozvrhovém usnesení, jsou pro stanovení hodnoty ryzího zlata na prvním místě rozhodující záznamy v Londýně, tedy kolísající hodnota zlata, čímž byla sem vnesena další podstatná neurčitost, jež se nesrovnává s předpisem knih. zák. Bylo proto se zřetelem na obsah knihovního zápisu potvrditi napadené usnesení.

Čís. 16489.

Ustanovení čl. III uvoz. zák. k exek. ř. bylo předpisy §§ 284 a násl. zák. č. 76/1927 v doslovu přílohy k vyhlášce č. 227/1936 Sb. z. a n. zrušeno jen potud, pokud se týká zajišťování přímých daní a těch dávek a poplatků, u kterých jest se řídití předpisy ustanovení řečeného